

במה אשה פרק ששי שבת

ס.

עין משפט
נר מצוה

כז א מיי פייט מהל שנת
הלה א מיי פייט מהל שנת
טושיע א"ח פ"י שג טע"ף
ט:
כח ב מיי פייט מהל שנת
הלה ב:
כט ג מיי פייט מהל טו
סמט שג טושיע א"ח
פ"י שג טע"ף:

תורה אור השלם

1. וחק משה ואליעזר ובהן
א תורה מאתם כל כלי
מצוה: במדבר לא נא

מוסף רש"י

ולא בשריון כ"י. משום
מחלוקת העין שלא יתשדוהו
באסור (לפני טו):

מוסף תוספות

א. לאיש. מוס' ה"ל"ט.
ב. אבל לגבי שבת משום
התבטח הוא, אין עליה
חומת תכשיט יש עליה
חומת משוי. ריטב"א.
ג. דאילו לבקן אפילו
תכשיט שיש עליה חומת
התבטח הוא לאשה
כדאמר ר' זידא. ריטב"א.
ד. (ומי' מוס' ה"ל"ט חומת
ללס ט"ז פ"ק ד' מ"ג מ"ג
ה"טעם ש"פ). ז. שבת. מוס'
ריטב"א. ח. אפי' מוס'
ה"ל"ט. ו. בחול. מוס'
ה"ל"ט. ז. דאיהו תולשת
השער. אפילו לחוף
ולפספס מותר (לעיל ג.)
דק"ל כ"י שמעון דרבר
שאין מתכוין מותר. פסקי
ה"ל"ט פ"ז ט"ז. ח. ומשפט
ה"ל"ט ח"ט פ"ק ד' מ"ג מ"ג
מ"ג מ"ג חולקת
שערה בשבת לא היה בה
משום משוי ואמאי. ח' י'
ה"ל"ט ט. לחלוקת בר שיערה.
י. מוס' ה"ל"ט. י"א. [ד"ה] אין
זה תכשיט אלא כלי. ח"י
ה"ל"ט. שהיה אהיה יכולה
לצאת בכל הדברים
הצריכים לה כיון שאינם
לא מלבש ולא תכשיט,
והכלך צריך לפרש כדפי'
לעיל. מוס' ה"ל"ט.
י"ב. פריש"י שער היוצא
חז' לקשוריה כדכחו
סביב המחט ותוחבת
המחט לתוך קשוריה שלא
ידאש שיערה. ויורה. פסקי
ה"ל"ט סוף ז'. י"ג. כשהיה
ה"ל"ט ח"ט פ"ק ד' מ"ג מ"ג
י"ד. ומהו
בטולת מחט עצמו ליכא
גילוי שער אלא שהשכבה
משתרבת ואח"כ יתגלה
שיערה. ריטב"א. י"ז. שאם
היתה שולפת הברית לא
היה שוקה מתגלה מיד
אלא לאחר שפלוו בתי
שוקיה. מוס' ה"ל"ט.
י"ח. לקמן גבי בריית
טהורה ויוצאין בה בשבת
[אמרין]. מוס' ה"ל"ט.
י"ט. והא דאין ויוצאין
בכבליים שבת משום.
מוס' ה"ל"ט. י"ז. להחזיק
בתי שוקיה. מוס' ה"ל"ט.
כ. חתא כבירית לגמרי.
כ"א. ואידך, שאין
גיאותין בו בחול כיון
שהוא כלי תפירה. פ"י
ה"ל"ט.

רב נחמן בר יצחק אמר שומאה אשבת קא רמיית. דאפילו כללא
טעמא דהוי תכשיט^א לאיש היא טעמא מכל כלי מעשה^ב והשתא
צין לרעה צין לרע נחמן בר יצחק מוקמי תרתייהו כרבי נחמיה ולא
מטעמא מטעם תכשיט דאשה^ג אלא מטעם תכשיט דאיש או מטעם דהוי
כלי מעשה ולצדיק קתני צין לרעה

צין לרע נחמן בר יצחק:

למאי חזיא. חזיא. פ"י צקונטרס למאי
חזיא^ד והא משוי הוא וקשה
לר"י דלס כן מאי משני הואיל ואשה
חולקת בה שיערה אלו משום הכי לא
הוי משוי והא אינו לא מלבוש ולא
תכשיט אלא נראה לפרש למאי חזיא
למה היא רגילה ללכת צ"כ צולא אמר
רז יוסף כו' ונתר הכי פריך וצבנת
למאי חזיא נהי שרגילה לנושאה^ה צבנלי
שצריכה לחלק בה שיערה צבנת תהוי
משוי כיון דלניו לא מלבוש ולא תכשיט
וצקונטרס פ"י צסמוך צבנת למאי
חזיא והלא צבנת אינה חולקת שיערה
וקשה לר"י חדא דהא מנא ליה דאסור
לחלק בה שיער צבנת^ו ועוד דלמאי
פריך והא ל"א אסור^ז אפילו יהא מותר^ח
תקשה והא משוי הוא^ט:

הואיל ואשה אוגרת בה שיערה.
^י נראה לר"י שמוצת
המחט צמוך הסבכה^י ודומקת את
הסבכה כדי שלא יפלו שערומה חוץ
לקשוריה^{יא} והשתא אמי שפיר דהויא
כעין צירית שאחזתו צמי שוקיה שלא
יפלו^{יב} ולא כפירוש הקונטרס:

ותיהוי כבירית טהורה ותשתרי.
פירש צקונטרס דכי היכי
דהתם לא חיישי דלינמא משלפא
ומחויא הואיל ולצניעותא עבדלא ה"י
לא ניחוש למישלפא ואחויי מהאי טעמא
וקשה לר"י דהא^{יג} צבנלי אין יוצאין צהן
צבנת^{יד} דחיישינן דלינמא משלפא להו
משום דהוי תכשיט כמו שאפרש אע"פ
לצניעותא עבדלא^{יז} כמו צירית דהכל
ענין אחד אלא צירית צלחת וצבנלי
צטמים כדאמרין לקמן (דף סג):
ועוד דלמה לו להזכיר כאן טעמא
צירית הוה ליה למימר ומיהו צירית
ומשתרי ונראה לר"י דה"פ ותהוי
משתרי שיוצאין צה לפי שהיא טהורה
משום שאינה תכשיט דלמה נ"ו ללשה
כיון דאינה כ"א צלחת והויא כעצמא
הכלים דלמה כ"א לצורך צמי שוקים^{יח}
ה"י האי מחט שהיא טהורה לפי
שאינה אלא כעצמא הכלים תשתרי
משלחין

דאינה תכשיט וא"ת אמאי לא משני השתא כמין טם של זהב יש לה
צראה כדמשני לאידך שנינו דצסמוך וי"ל דלס היתה אוגרת צה
שערה לא היתה מניחתה לעולם כנגד פדחתה^{יט} ואינה חשונה תכשיט
אלא טם וקשה לרש"י לפירוש זה דכיון דמחט שאוגרת צה שערה
היא טהורה היכי קאמר לעיל (דף נג): אבל לענין טעמא דא ודא אחת
היא הרי יש חילוק אפילו צבנלימה דאומת שאינה אוגרת צה טעמא
ואומת שאוגרת צה טהורה וצריך לומר^כ דאטעמא נמי פריך ומיהו
טהורה כצירית שהיא טהורה גם תשתרי ללכת צה:

ובניחתה כנגד פדחתה. השתא לא היה צריך לומר שחולקת צה
שערה כלל אלא האמת מפרש: **וישמעו קול מצל**
גבי המערה. קול של סנדל המסומר: (ש"ך ע"פ) **א** **וישמעו המסומר**
וא **בבבועל שאינו מפורס.** מימה לר"י והא קתני סיפא זה הכלל כל
שניאותין צו משלחין אותם ציו"ט ומפרש בגמ' דכל שניאותין צו צחול
קאמר וסנדל המסומר ניאותין צו צחול ואמאי אין משלחין אותם ציו"ט
וי"ל דהתמידי צו לפי צבא תקלה על ידו כי היכי דאסר ליה צשמעתי
ר' אלעזר ב"ר שמעון לטעולו לכסות צו את הכלי או למסוך צו כרעי
המטה אע"פ שישאר כלים שמלאכתם לאיסור שרי לטעולו לצורך גופן
ומקומן וזה הכלל קתני התם לא קאי אלא לצורך שאינו תפור^{כא} ונראה
לר"י דלפ"י לרצון דר' אלעזר דשרי לטעולו לצורך גופן ומקומן אסור
לשלחו ציו"ט אע"פ דשילוח משום שמחת י"ט חשיב כמו לצורך גופן מדשרי
לשלוח דברים שמלאכתם לאיסור כיון צבנת תקלה על ידו ליכא שמחת י"ט:
אין

צקול. הוא כמין עמוד רחב מלמטה ודק מלמעלה ומיטלטל והסגוני
מעמידו לפני חלון חנוטה ומסמירין מחוצין צו ותולין צהן צצנטיס
ורזועות למכור: **עצמא.** אישטרייד"א צבע"ז והן מאזנים גדולות
לצקול צמר ושערה ונחשת והן של עץ: **הן אחר שלושותיו.** שחלי

בקולב הלך אחר מסמרותיו בסולם הלך
אחר שליבותיו בערסי הלך אחר שלשלותיו
וחכמים אומרים^{כב} הכל הולך אחר המעמיד
רבא אמר לצדדים קתני יש עליה חותם
תכשיט דאיש אין עליה חותם תכשיט דאשה
רב נחמן בר יצחק אמר^{כג} טעמא דאשה
קרמית טעמא דאשה כלי מעשה אמר רחמנא
וכלי הוא שבת משום משוי אמר רחמנא אין
עליה חותם תכשיט יש עליה חותם משוי:
ולא במחט שאינה נקובה: **"למאי חזיא אמר**
רב יוסף הואיל ואשה ^{כד} **אוגרת בה שיערה א"ל**
אבי ותהוי כבירית טהורה ותשתרי אלא
תרומא רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף
וטענת צין שיש עליה כו' לאו ארישא
קאי דקרי ליה תכשיט נשים אלא הכי
קאמר וטענת שאמרו שנטמאת צין
שיש עליה חותם דלאו תכשיט הוא
מיהו כלי מעשה הוא צין שאין עליה
חותם דהוי תכשיט וכי קתני רישא
תכשיט נשים אשאין עליה חותם:
למאי חזיא. תכשיט דקתני אינה
חיבת טהרת: **אוגרת צה שערה.**
היולא חוץ לקשוריה כוכתו צבני
המחט ומחבת המחט צבנכה מתחמה
שלא יראה שערה: וסיהו צניוית.
דמנא מתניתי (לקמן דף סג). צירית
טהורה מלמטה ויוצאין צה. והיא כמין
אלעזר שעושה לשוקיה מעל צמי
שוקיה להדקן שלא יפלו על רגלה:
טהורה. דלאו תכשיט היא אלא
תשמיש לצמי שוקיה והוי (ט) כעצמא
הכלים דאמרין טהורות צפרקין דלעיל^כ
ויוצאין צה שצריך לה עם צמי שוקיה
ולא הוי משלחין ויוצאין דכיון דלצניעותא
היא לא שלפא ומחוי והאי מחט נמי
לצניעותא דשער צראה ערוה ולא מחויא
ולכאן צבנלימה ראשה קשרין גריו"א
צבע"ז: **וצבנת למאי חזיא.** הרי צבנת
אינה חולקת שערה: **טם של זהב יש לה**
על ראשה. האחד והשני עוקץ הוי:
צחול חולקס שערה. צעוקץ. וצבנת.
תוחבת העוקץ צבנכה והטם צבראשה

השני מונח על פדחתה: **בבבועל סנדל המסומר.** של עץ הוא
ותוחצין מסמרות (א) למעלה לחוק התחתון עם העליון (ה) העץ עם העור
שלמעלה הנימו יש לו שתי פיות ותוחצ רגלו צו) וצגמרא מפרש
מאי טעמא גזרו ציה: **ולא צביח.** ולא צבנדל יחד: **בזמן שאין**
צרגלו מכה. צש"ס ירושלמי) מפרש דלא ליחשדיה דטעין ליה לצבריה
תותי כנפיה. ולשון צבותי דילמא מחייבי עליה ושקיל דשליף ליה
וממטי ליה צדיים צצכחת צבת. ומיהו צזמן שיש צרגלו מכה שרי
וצגמרא צבע ציה מניייהו יהיב ליה: **ולא צבנלי.** כדמפרש טעמא
צגמרא (לקמן דף סא): **ולא צקמיע.** שכותצין וטוענין לרפואה:
שאינו מלבוש. אבל צקמיע מומחה שרי דתכשיט הוא לחולה
כאשר מלבושיו: **שריו קפדא ומגפיים.** מפרש צגמרא (א): אינו
חיוב חטא. דלולה מין מלבושין נינהו צחול למלחמה: **גב' שלפי**
הגזירה הוי. צני אדם הנשמטים מן הגזירה הוי: **הניכנס יכנס.**
הרואה ליכנס יכנס שהנכנס יראה תחלה שאין אדם רואה: והיוצא
אל ילא. שמה יש ארציים מצחוץ והוא לא ידע ויראהו וציניו שאינו
כאן: **הנפך סנדלו.** שיש לו שתי פיות ויכול לנועלו מצ' דצדין אבל
יכר מי הוא לפנים ומי הוא לאחור וכשנועלו זה הפוך נראה הנכנס
כאלו הוא יוצא ויכר מקומו צצקרקע: והרגו זה אס זה.
דצחקתן שהיו סנדלין מסומרין צענין חותם שעושין לרגלי הסוסים
ראשיין עבים: אל ילא. האיש צבנת כדמפרש לקמיה דצבנת
היה מעשה ומעין המאורע אסרו: **אלמה סגן.** צצכחת צביצה:

משלחין

(א) [לעיל טו:] (ב) [לקמן קכג,
ג] (ג) [המקור בערך א"ד
אוגרת:] (ד) [לעיל נ"ג
(ה) צש"ס:] (ה) [המקור
נ"ג:] (ו) [שבת פ"ו ה"ב,
ט] (ז) [לקמן ס"ג.] (ח) [פ"י:
השמע, וכן לל"ג, ט] (י) [ל"ז
סנדל:] (י) [לקמן קכד,]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה העמוד וכו'
והערה הוא עץ הארוך
שהוא קנה שקורין:
(ב) ד"ה טהורה וכו' והרי
הוא העצמא: (ג) ד"ה קתני
וכי תממתו חוקן לל"ז
ומיכת למעלה חוקן:

גליון הש"ס

מחנ"י ולא בשריון. ע"י
לקמן ע"ד פ"י צש"ס ד"ה כל
שפאסו:

לעוי רש"י

אישה תרייד"א
[אישה תרייד"א]. פאזניים
[באשוקיה].
ייש"א ויש"א. [מוט, כן
של מאזניים.
פלי"ל. קנה-המאזניים.
גריו"א. פוקת. שביל
(בשערת).

רבינו הגנאל

קולב. יש מי שאומרם
ממיני תכשיט הוא
להשמיע קול כדורך בנת
ומחזק במסמרים. שליבות
ושלשלותא.
רש"י אמר הא מתניתי
לצדיקין קתני אין עליה
חותם תכשיט אלא רש"י,
יש עליה חותם תכשיט
דאיש. והדין כך הוא
שהיא איש מותר לצאת
בכפתו שיש עליה חותם,
והאשה טבעת שאין עליה
חותם, מפני שתכשיט הוא
להן וכל תכשיט שרי,
אלא משום גיריה) דרבא
כדבבועל למייר לקמן (טו):
דאמר פעמים שהאשה
נותנת לבעלה טבעת שאין
עליה חותם להחליטה אצל
האומן ומניחה באצבעו
עד שמגיע אל האומן,
ופעמים שהאיש נותן
לאשתו טבעת שיש עליה
חותם להניחה בקופסא
ומניחה באצבעה עד
שמגיע לקופסא, איך
אסרו אחד האיש ואחד
האשה לצאת בין צבנת
שיש עליה חותם בין
בטבעת שאין עליה חותם.
רב נחמן בר יצחק אמר
טעמא דאשה תכשיט כו'.
ולא במחט שאינה נקובה.
אוקמנא כדנתיב כמין טם
של זהב יש לה על ראשה,
בחול חולקת בה שיערה,
בשבת מנחת על פדחתה,
ונ"ו הוא לה. לא יצא בסנדל
מסומר כו'. מיט שלפי
השמד כו'. שישנה היא.

(א) ע"י צבנלי שמתה ע"ד
רבינו חזק.